Porto opłacono ryczałtem

Ч. 32 (415). Неділя, дня 7. серпня 1927. Рік IX.

Адреса Редакції і Адміністрації
„Український Голос“
Перемишль, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві № 142.807. передплата в краю виносить **10 зол.** річно, **5·50 зол.** піврічно, **3 зол.** чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. (передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно, для Америки 2½ дол. річно.

**Ціна прим. 25 с.**

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½.
рукописів Редакція не звертає.
неоплачених писем не приймається

# УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.



## Коли йде боротьба двох світів...

Сім міліонів Українців під Польщею — це сила, яка може сміливо протиставить чужинецький навалі. Крім Українців є в межах Польщі другі національні „меншости“: Білорусини, Литовці, Німці, Жиди. З них Німці мають опору в могутній німецькій державі, Литовці в своїй незалежній національній державі, а Жиди в своїй великій світовій організації. Разом національні „меншости“ під Польщею творять майже половину населення. Значить, це сила, що при відповідних зусиллях може диктувати свою волю. А ми знаємо, що маленька Ірляндія боролася з великанською англійською імперією, перед якою цілий світ дрожить, і зуміла примусити її пошанувати волю ірляндського народу. Сьогодня Ірляндія є вільною державою, яку лучить з Англією тільки особа короля.

Українців під Польщею є стільки, що й власними силами моглиби переперти свою волю. Тільки до цього потрібна відповідна організація всіх царин національного життя, єдність, дисципліна, ясна мета і тверда, непохитна воля все посвятити для осягнення цеї мети.

В західно-українській політиці велику ролю відіграє справа відношення до Радянської України. Одні кажуть: „Радянська Україна — це завершення наших мрій і звідтам прийде спасення для західно-українських земель“.

Другі кажуть: „здобутки українства на Радянській Україні — це вислід тієї впертої боротьби, яку вела Наддніпрянщина з наїздом Москви; боротьба не покінчена, вона йде дальше з червоними імперіялістами з Кремлю; дотеперішними здобутками ми неможемо вдоволитися, доки не осягнемо нашої доконечної мети: зединення і повної незалежности; Україну московські большевики використовують матеріяльно, розкидаючи її скарби на большевицьку аґітацію в світі, латаючи її грошем буджет Радянського Союза, а крім цього большевики терором стараються держати Україну в духовій неволі Москви“...

Останні події на Наддніпрянщині зайвий раз підтверджують, що єдино слушним є друге становище, тобто становище національного табору, зясоване в ухвалі останнього Народнього Зїзду. В цій ухвалі сказано:

**Народній Зїзд стверджує, що за риським кордоном на українських землях відбуваються великі національні здвиги. Там росте національна сила, там назрівають тепер процеси, що скорше чи пізніще віддадуть на Україні суверенні права всьому українському народови. Український народ під Польщею орієнтується на ту національну силу і на ті національні успіхи, що ростуть над Дніпром.**

Ясна річ, що вся наша прихильність мусить бути по стороні тих, що ведуть тепер на Великій Україні нерівну боротьбу з економічним і духовим поневоленням України, що борються з московською комуністичною сектою, яка має тепер в своїх руках владу над 140 міліонами населення Радянського Союза. В цій боротьбі ми не сміємо ставати по стороні цеї секти, яка числить на Україні понад сто тисяч членів, в чому вже зараховується не тільки дійсних членів, а й кандидатів на членів і симпатиків (Українців поміж ними ледви четвертина!) Та є на західно-українських землях партії, які кажуть, що нам треба стати по стороні комуністичної секти, всю свою долю звязати з політикою Третього Інтернаціоналу і пильно прислуховуватися команді, яка йде з Москви через Варшаву для т. зв. „Комуністичної Партії Західної України“ (філії польської комуністичної партії; в цій філії більшість творять Жиди та Поляки). Коли це говорять наші доморослі комуністи та їхні підсусідки з „сельробу“, не можна дивуватися. Цеж підстава їхнього істнування. Але те саме балакає ще й гурток спантеличених людей, що через непорозуміння називають себе (не смійтеся!) націоналістами. Це люде, що завжди на когось мусіли „орієнтуватися“, бо вони не мають віри у власні сили, в збірну силу української нації (один з поміжних кинув навіть крилате слово, що „о власних силах можна тільки повіситися“). Шукали вони опори в небіжці Австрії, аж доки не скапалася; надіялися на Денікіна, доки большевики не скотили його в Чорне Море; молилися до Антанти, доки вона на цю молитву не відповіла актом з 14. березня 1923 р. А коли вже покоштували всіх орієнтацій, вкінці пішли ще й на орієнтацію на большевиків. Кажуть тепер, що все добре, що роблять большевики на Україні. Кажуть таке щойно тепер, коли большевики котяться в низ, коли цілий світ проти них, коли вони заломлюються у нутрі. Хоча можна було це перевести давніще, коли був батіг в руках у формі Галицької Армії, а през. др. Е. Петрушевич мав диктаторські повновласти. Тоді таке становище могло навіть зробити враження в світі, бо світ все числиться з силою баґнетів, а Галицька Армія була поважною військовою силою! По що було ждати, аж стане котитися в низ большевицький віз і не буде в руках могутнього засобу: армії (її змарновано; а хто інший винуватий в цьому, як не теперішні „орієнтаційники“!?)?

Сьогодня страшну відповідальність беруть на себе люде, що закликають вязати долю нації з Третим Інтернаціоналом. Їхнє минуле наглядно доказує, що їхніми кроками кермує не політичний розум, тільки хвилева вигода.

Західно-українська суспільність мусить числитися з тим, що тепер йде безпощадна боротьба двох сил: большевизму з одного боку, а цілого світа під проводом Англії з другого. Коли хтось вірить в побіду большевизму, тоді пощо бавитися в націоналізм? Якщо большевизм побідить, тоді змете з лиця землі й ту силу, на якій досі спирався розвиток людства, націоналізм. Або глупотою є думати, що цілий світ програє в боротьбі з большевизмом, що цілий світ дасться водити за ніс Бронштайнови, Апфельбавмови, Розенфельдови, Фірстенберґови, Собельзонови і т. д. (тобто: Троцькому, Зіновєву, Каменеву, Ганецькому, Радекови і тд.), капітулюючи у стіп червоного Кремлю. А коли не має сумніву, що побідять вороги большевизму, тоді пощо вязати долю нації зі сектою, з якою бореться українське селянське море на Великій Україні? І ми мусимо освідомити собі, що як довго на Україні влада є в руках большевиків, на Польщу західно-европейський світ буде дивитися як на засіб в боротьбі з большевизмом і вона буде держатися в теперішних своїх межах, поміж двома валами: Німеччиною і Радянським Союзом. Значить, справа зединення — підстанова справа могучости української нації в такім випадку пересувається в імлу далекої будучини. З цього ми мусимо здати собі ясно справу, щоби не опинитися ще раз під колесами історії. Це не значить, що ми бажаємо собі чужинецького походу на Україну. Такий похід був би для нас крайно небезпечний. Ні! Для нас найкраще булоби, щоби большевизм завалився сам у нутрі, щоби український народ власними силами подиктував свою волю на власній землі. Бо хто вміє державну незалежність здобути, зуміє її й зберегти. Одначе не забуваймо: злочином булоби вязати долю нації з ще одним банкротом.

## „У волинській тихій стороні“...

В попередньому числі подали ми вислід виборів на Волині. У 80-ти сільських громадах*) на 958 радних Українці вибрали 696 радних, тобто 72·6% Поляки 204 радних (21%). Німці 7 (0·8%), Чехи 23 (2·4%). Москалі 2 (0·2%). А в міських радах на 343 радних Українці здобули 58 мандатів (17%) Жиди 203 (60%), Поляки 70 (20.4%). Москалі 9 (2·6%), Чехи 2 (0·6%).

Польська преса бе в дзвін на трівогу, мовляв — польський елемент на Волині здобув за малий процент місць в громадських і міських радах, мовляв — польські впливи на Волині корчаться. На ділі-ж Поляки здобули в кількоро більше мандатів, як цеїм належиться. Бо Поляків є там всього кілька процент, між тим вони здобули в сільських громадських радах аж 21% мандатів, а в міських 20,4%. А таку велику скількість мандатів здобули вони тому, бо йшли до виборів одною лавою (в Луцьку обєдналися в одному виборчому бльоці найзавзятіщі противники), мало хто з них відтягався в участи в голосуванню. А українське населення не дуже то рвалося до голосовання, великий процент з поміж нього відтягнувся від участи у виборах. І це є дуже небезпечний обяв. Бо не забуваймо: громадське самоврядування для нашого населення дуже близька справа. А всеж показується, воно слабо цікавилося громадськими виборами. Як що воно булоби заціказилося ними більше, не вийшовби такий великий процент Поляків до громадських рад, а по містах здобулиби Українці куди численніще представництво.

Тому погляньмо відважно небезпеці у вічі. На випадок виборів до сойму українське населення на Волині готово ще більше відтягнутися від участи в голосованю. А це тому, бо воно розчароване, знеохочене, зневірене. Спричинили це гризня і розтіч серед тої нечисленної жмінки інтеліґенції, яку має Волинь. Скажамо ще ясніще: виновниками цього є посли, які замісць повести спільну працю серед народу, жеруться між собою, обплювують себе. Всі вони вийшли послами з одної спільної національної листи. А за тих кілька років деякі з них змінювали по кілька разів свої переконання, все що иншого проповідуючи своїм виборцям. Сьогодня маємо поміж ними чотирох комуністів, кількох „сельробів“, двох членів „Сельсоюза“, Антін Васильчук „ав[illegible]“ (є поза клюбом), частина належить до Обєднання (ці найбільш послідовні і роботящі), решта-ж безпартійні. З теперішних комуністів Скрипа 18. січня 1923 р. промовляв на засіданню клюбу за угодою з правительством Сікорського, мовляв — треба подбати про реальні потреби народу (школа, церква й земля) а Пащук промовляв за територіяльною автономією. Опісля виступили вони ще з двома-трьома послами з одноцілої Парляментарної Репрезентації і утворили Соціялістичний Клюб, вкінці докотилися до комуністів.

Подібні скоки робили й теперішні „сельроби“ поміж послами. З чим такі „вибранці народу“ могли йти перед маси своїх виборців? Звичайно, з лайкою на других послів, що не відбували спільно з ними тих всіх „політичних“ перемін.

Розуміється, все це мусіло погано відбитися на настроях населення на Волині. Тому волинські діячі повинні звернути пильну увагу на небезпеку, яка грозить на Волині для національної справи.

*) На Волині істнує відмінний громадський устрій, чим в Галичині. Там кожних 15—20 сіл творить одну громаду (волость, ґміну) з війтом (волосним старшиною, солтисом) та громадською радою на чолі.

## о. ОЛЕКСАНДР СТЕФАНОВИЧ.

*(З нагоди 80-ліття уродин).*

Не богато вже в живих осталося з тієї народовецької ґвардії, якої національний світогляд формувався під першим подихом Шевченкової поезії в Галичині.

Шістьдесяті роки мин. століття... Польська шляхта після невдачного повстання йде на угоду з Габсбурґами і дістає за це вільну руку в Галичині. Старше покоління галицької інтеліґенції, не призвичаєне до боротьби, виховане в чорно жовтому льояльізмі, опускає крила, звертає очі на схід і звідтам жде спасення. Та ось з над Дніпра продістається на галицький бік „Кобзар“ Шевченка. Миттю огненне слово Шевченка поширюється у відписах серед молоді, згуртованої по тайних ученицьких громадах. З отсих ученицьких громад, які за почином о. Д. Танячкевича (на жаль — і досі не оціненого як слід!) повстали по головніщих східно-галицьких містах, вийшла нова ґенерація народніх робітників, що поставили тривкі основи під Галицьке Відродження. Не була вона численна — отся перша народовецька ґвардія. І важкі труднощі доводилися їй поборювати. Мусіла вона протиставитися не тільки всемогучим впливам всесильної польської шляхти, а й старшій галицькій інтеліґенції, яка майже всеціло опинилася в москвофільському („староруському“) таборі. Та Шевченкова поезія розпалила в душах молодих народовців таку велику любов до свойого народу, надихала їх такою великою вірою в свої сили, що для них не істнували перепони, яких не можнаби переборти мозольною, впертою, послідовною працею.

Минуло кілька десятиліть — і які великанські зміни! Над Галицькою Землею українські державні прапори маяли... Один з цих перших народовців — през. Романчук 10 листопада 1918 р. від першого правительства Галицької України присягу відбирав, а другий з них — о. Ол. Стефанович це перше від часів Юрія III правительство благословив. Яким великим огнем щастя мусіли в цій хвилі горіти їхні душі! Щастя і особистого вдоволення. Це-ж м. и. вони своїм трудом на народній ниві творили підстави до цеї переломової хвилі всенароднього триюмфу! Кількох їх ще в живих з поміж першої народовецької ґвардії, а ось один з них — о. Ол. Стефанович на днях в тісному родинному гурті відсвяткував 80-ліття своїх уродин. Народовецька „стара війна“ не любить славословій і кадил біля своїх осіб. Мабуть й тому не довідалася ширша громада про це свято. А спитайте Ювилята, чому в тайні зберігано день 17 липня? — так дістанете відповідь: „як, хочете мене компромітувати, що вже такий старий?!“

Нашій Редакції — чого доброго — доведеться прохати Ювилята вибачення за недискретність... Даремна річ! Виконуючи наш громадський обовязок, бодай в кількох словах згадаємо сьогодня життя і діяльність Ювилята.

о. Ол. Стефанович уродився в Озерянах 1847 р. Ґімназію покінчив в Станиславові в 1867 року. У вищих клясах ґімназії належав до місцевого тайного гуртка, з якого вийшла довга низка народовецьких діячів, який перетривав аж до світової війни (між пізніщими провідниками цього гуртка були м. и. пок. Гр. Цеглинський і др. К. Левицький). Богословіє студіював о. Стефанович у Львові і у Відни. Після висвячення обняв посаду катехити в учительській семінарії у Львові і на цій посаді оставав аж до емеритури. Не богато було в Галичині таких зразкових катехитів, як о. Стефанович. А увесь свій вільний від педаґоґічної діяльности час присвячував праці на народній ниві. Ніколи не цурався хочби найнайчорнішої роботи. З окрема залюбки займався публіцистикою, забираючи голос в кожній важніщій справі. Богато цікавого моглиби сказати про це редактори наших ґазет. Автор цих стрічок все зі зворушенням згадує ось яку особисту пригоду. Після рішення 14. березня 1923 р. відбувалося останнє засідання Національної Ради. Саме тоді помер латинський архиеп. Більчевський. Знаючи, що о. Стефанович є пильним збирачем матеріялів до історії церковної справи, прохаю, щоби написав до „Діла“ статтю про неб. Більчевского (Б. дав почин до масового будовання костелів по наших селах, латинські парохії по селах в Сх. Галичині обсаджував вишколеними ксьондзами — аґітаторами!). о. Стефанович згодився. Додаю: „одначе стаття необхідна зовтра“. Згодився о. Ст. і на це. І хоча засідання протяглося пізно в ніч, хоча настрій пригноблення не міг не уділитися і старенькому о. Стефановичеви, стаття (джеральна!) на другий ден рано була готова.

Брав теж о. Ст. живу участь і в політичному життю. Був членом Народньої Ради, опісля Народнього Комітету. Коли під кінець 1923 р. обставини так склалися, що для ратовання єдности б. трудової партії висунено кандидатуру о. Стефановича на голову Народнього Комітету, він мимо своїх глибоких літ не відмовився і від цього тяжкого обовязку.

Хто стежить за нашим громадським життям, знає, що о. Стефанович ще й тепер бере в ньому діяльну участь, зокрема інтересуючись справами церковними і шкільними. Все бадьорий, все за працею.

(с.)

## Добрий почин.

(Вистава домашнього промислу в Рудках).

Рудки, в липни.

3. липня при участи відпоручників центральних наших установ зі Львова відкрито в Рудках виставу домашнього промислу. На свято відкриття зібралося около три тисячі народу. Познака широкого заціказлення справою. Після Служби Божої на естраді під Народнім Домом стануло двоє сільських дівчат в прегарних народніх строях з ручними робітками в руках. Маленьке дівчатко тримає кошичок з писанками. Появляється ініціятор виставки — о. Симеон Кульчицький, виголошує святочну промову і запрошує гостей до виставових саль. Входимо до першої салі. Заповнена вона роботами домашнього промислу селянок повіта. Впадають в очі гарні обруси, якими прибрана одна стіна. Це вироби дівчат з Угерець, Вощанець, Шептич, Канафой. Столи заставлені вишитими в хрестики і гафти сорочками і фартушками. Це експонати з сіл: Загіря, Угерці, Вощаниці, Шептичі, Коропильники, Костельники, Новосілки гост., Долодів, Комарно (міщанські давні гафти і вишивки). Тут є і взірцева селянська хата, а при ній мистецьке прибрання сел. хати в мініятурі — роботи п-и Пасіківної. Дальше йдуть взірці промислу ткацького, полотна, хідники — В. Кваса, шевські

вироби В. Качмарського, В. Єндика, В. Залюги, Ззазуляка (всі з Комарна) та щевські вироби сільських самоуків. Дальше: вироби забавкарські, різьба самоука-різьбаря з Погорець (портрет Митрополита), прикраси образів в хаті, кошикарські вироби з Кліцка, столярські — Гр. Мундяка з Рудок, вироби самоуків (мініятурні церкви, мандоліни і и.) Звертають на себе увагу старовинні замки, колодки, лопати (з дерева, червою подіравлені).

Входимо до великої салі. Вона заповнена головним чином мистецькими виробами інтеліґентного жіноцтва з повіту. Отже є тут макати, занавіси до вікон, портієри, рушники, обруси, капи на ліжка, гафтовані в гуцульськім стилю прикраси кімнати. Це праці пп. М. Тисової з Шоломинич, О. Конюшкової з Погорець, М. Мариняковоі з Подолець Стрільчикової з Рудок, Ем. Кульчицької з Вощанець, С. Онишкевичівної, Е. Гоцької з Купнович, М. Маковської, Соболевої, Савицької, Д. Кмітівної, Д. Кульчицької, О. Косоноцької, М. Пасіківної, О. Утрисківної, А. Пеленської. Звертають на себе увагу гафтований образ Спасителя, чотири фелони — вишиті в народнім стилю, стихарі, церковні обруси. Виставові гості захоплюються роботами селянських дівчат з Угерець, Погорець і Подолець. Так само захоплюються чудовими килимами кооперативи „Гуцульське Мистецтво“ з Косова, гарно розложеними місцевим фотоґрафом М. Стрільчиком.

В оповістці вистави було зазначено, що вона „пробна“. На ділі була вона поважною маніфестацією повіту. Слушно зазначив наш невтомний о. С. Кульчицький у своїй промові: у виставлених працях пробивається творчий дух українського села, ці вироби — це вицвіт історичної культури народу.

Вистава мала великий успіх. Не тільки продано богато експонатів на місці, а й пороблено замовлення (м. и. на фелони в народнім стилю).

Через цілий час тревання вистави дівчата з сіл цілими днями відрабляли собі взірці виставлених робіт. Виставовий Комітет під проводом о. С. Кульчицького задумує оснувати кооперативу для продукції мистецьких ручних робіт. Не має сумніву, що орґанізація збуту виробів нашого мистецького домашнього промислу дасть нашому жіноцтву по селах поважне джерело доходу. Давним давно треба було це зробити. Та коли у нас люде займаються всім, тільки не тим, що найближче. От візьмім „Гуцульське Мистецтво“ в Косові. Чи не могло воно оснуватися кілька десятків літ тому назад? Щойно треба було, щоби доля загнала до Косова кооперативного діяча з В. України — п. Куриленка, який оснував кооперативу „Гуцульське Мистецтво“. І воно є сьогодня поважною установою, яка дає заробіток більшій скількости людей. В Рудеччині зробив рух о. С. Кульчицький. Одинокий священик в Галичині, що звернув увагу на домашній мистецький промисл. Може тепер за його прикладом підуть другі повіти... — Гість.

## Дописи.

**Карльсбад** (Карлове Вари) в Чехословаччині. Ця місцевість славна своїми лічничими водами на весь світ. Тому і зі всіх сторін світа люди шукають тут поратунку в жолудкових недугах, а особливо проти жовчевих камінів, які тутейша вода розпускає і вони в формі піску випливають з орґанізму разом з мочею. Є тут отже тепер богато людей з Америки, є також з Азії і Африки. Хто недужий і має матеріяльні середники, спішить сюди шукати здоровля. Є тут також кілька Українців (інтеліґентів і селян). Ординує український лікар Др. Мирон Вахнянин. На жаль, не всі Українці шукають лікарської поради у свого лікара, хоч Др. Вахнянин дуже добрий лікар внутрішних недуг, та перед війною вже ординував в Карльсбаді. Тому треба перестерегти наших людей, які сюди приїздять, щоб не шукали чужих богівлікарів (густо-часто галицьких жидків!), але йшли за порадою до свого чоловіка. Замітне, що число селян, які приїхали сюди лічитись, майже дорівнує числу інтеліґентів. І от тому я заінтересувався цею справою і хочу подати деякі вказівки нашим селянам, які мусять виїхати до Карльсбаду лікуватись. Лікуються тут люди головно водами, яких є тут кілька родів о ріжній теплоті. *Найгорячійша з них є вода Sprudel* (73°C.). Є теж лазні до купелі і борові оклади. Лікар приписує, які води, коли і в якім порядку пити. Те саме що-до купелів і окладів. Карльсбад з огляду на велике число хорих є місцевостю дуже дорогою. Тому радивби я селянам і взагалі незаможним людям, щоб приїздили сюди в квітні і маю — на весні, і в вересні і жовтні — в осени. Тоді мешкання дешевші тай ціни харчів не такі високі, як в головнім сезоні (червень, липень, серпень). Для незаможних найкраще мешкати в підміських громадах Fischern і Drahovitz, з яких пішки йдеться 20—30 хвиль. Тому що лікар по випиттю води накладає обовязок одногодинного проходу, то віддалення для хорих не буде утяжливим. Для прикладу подаю, що коли тепер саме мешкання в Карльсбаді коштує найменше 25—30 чеських корон денно, то оден народний учитель знайшов собі в Драговіцах мешкання з харчем за 30 чк. денно. Платиться тут також таксу від лічення (Kurtaxe). Цю таксу знижають для незаможних. Тому селяни нехай возьмуть зі собою від уряду парохіяльного свідоцтво убожества, написане в німецькій мові, щоб менче було крутанини. Таке свідоцтво підписане лише самим парохом вистачить. Хто їде, нехай всідає у Львові до ваґону, на якім є таблиця з написом „**Praha**“, і цим ваґоном заїде впрост до Дзедзіц. Тут до того самого поїзду дочіпляють ваґон з написом „Karlove Vary“. До цего ваґону треба пересістись в Празі і він завезе впрост до Карльсбаду. Найкраще виїздити зі Львова о год. 11 перед полуднем поспішним поїздом, який приходить до Карльсбаду на другий день о год. 1. по полудні. Тут на двірци треба лишити подорожні клунки в ґардеробі і йти шукати мешкання. Хто ще потребувавби яких інформацій, нехай напише до Редакції „Укр. Гол.“, долучуючи почтовий значок на відповідь.

Хорий.

**Лубянки низчі** (збараського повіту). В нашому селі (чисто українське!) засновано за почином О. Яструбецького виборчий комітет, який складався з самих чесних і рухливих людей, головно діяльних членів Читальні „Просвіти“ і Кооперативи. Згаданий Комітет поставив собі за задачу перевести вибір до громадської ради самих свідомих, та чесних людей. Не до смаку чомусь було се Іванови Ц., який вже чи мало надокучив громаді (навіть доносами поліції, за що приходилось невинному чоловікови пересидіти місяці в тюрмі). Нема одної роботи на полі просвітно-економічнім, якій би він не старався шкодити, довів до роздорів в Читальні і в Кооперативі. Тож забажав він попсувати нам вибори. Звязався до спілки з двома жидами і кількома наказниками і конче хотів підкопати довіря і розвязати виборчий Комітет. Ходив до староства, щоб відложити вибори і хоч староство термін продовжило, таки не змогла хрунівсько-жидівська спілка поставити на свому. Підчас виборів напав той панок разом з двома жидками на льокаль Читальні „Просвіти“, кинувся на урядуючий там Комітет і почав видирати та нищити приготовані до голосованя картки, а коли і се йому не вдалося, обступили виборчий льокаль та почали видирати силою від виборців картки, особливо від жінок, а впихали свої. Та все надармо. Люде не далися збаламутити.

**Черче,** пов. Рогатин. У тім селі є сильні лічничі води і селяне за порадою добрих людей кооперативним способом стараються використати цей дар природи і уладжують лічничо-купелевий заклад. „Власними сплами“ — отсе їх заповідь. Але щоб уладити купелеву місцевість, на це треба великих капіталів. Тому цею справою повинно заінтересуватися громадянство цілого краю, а передовсім Америки. Купелева місцевість побіч по европейськи уладженого кураційного закладу, парку і тд. мусить мати вигідні мешкання. Цего не доконає саме село, до того треба грошевого вкладу заможніщих наших людей. І от ми закликаємо наших людей, щоб свої ощадности поміщували в підприємствах цеї місцевости. Памятаймо, що всі дари нашої землі через нашу байдужність і брак підприємчивости використали і використовують чужинці. Борислав, колись ваше підгірське село, де на лік не найшовби був чужинця, нині в чужих руках, а з наших людей ледви 3—4 людей задержали в руках часть своєї батьківщини. Вже трохи краще представляється справа в Мразниці і Тустановичах, бо нафту там відкрито пізніще і наші люде вже трохи вміли цінити дари землі. Те саме з нашими кліматично-лічними стаціями, від Косова почавши, а на Криниці скінчивши. Ворохта, Микуличин, Дора, Трускавець, Риманів, Івоніч, Криниця, Щавниця — це колись наші гірські або підгірські села. Нині вони в чужих руках, їх скарбами збогачуються чужі люде, а потомки колишніх власників ґрунтів нині хіба послугують, щоб заробити на кусник чорного хліба. Уважаймо, щоб таке і з Черчем не сталось. Стараймося його земні скарби самі використати і нашим потомкам забезпечити їх. Особливо дооколичні села повинні тут кооперативним ладом будувити новітні (не старосвітські!) доми, які з розвоєм купелевого закладу принесуть їм гарні зиски. — Гість.

**Жапалів,** пов. Любачів. Скоро лишень розійшлась чутка, що розписані вибори, вже в селі повстав гомін вдоволення, що прецінь раз може позбудеться село непрошених опікунів. Населення інтересувалось виборами дуже. А є у нас поважна горстка Поляків, бо аж 25%, отже виринуло питання, що робити з ними? Взяти кількох їхніх кандидатів на лісту — підносилися голоси. Українці ждали. Неприходив ніхто, ані питатись, ані ніхто не робив пропозиції що до кандидатів. Чи мали ми — господарі на своїй батьківській землі йти їм кланятись та просити: ходіть, панове Поляци? А вони цілими тижнями ходили, аґітували, приєднувати непевні одиниці та робили на свою руку під проводом кс. Черкеса, відомого „приятеля“ Українців. Українці готовились рівнож до цего так важного моменту. Велике признання за підготовчу працю належиться в першу чергу гром. М. Яремкові. Жіноцтво рівнож інтересувалось виборами, але не в такій мірі, як повинноби. Прийшов день виборів (4.VII.). Українці збитою масою прийшли до виборчої урни. Поляки, бачучи що Українці йдуть до виборів одною лавою, збойкотували вибори. Вибори відбулись спокійно до кінця і на 40 радних і заступників не вийшов ані один Поляк. Рівнож члени комісії виборчої Поляки вийшли, не подавши причини. Предсідатель іменував заступників, між иншими Івана Слюсаря, Українця, що поводився в спосіб ганебний, який зовсім не відповідає Українцеві. (Фе! Люди, де ваша гідність!?) Затрясся кс. Черкес з люти. Жадної причини до уневажнення виборів не було, але знайти треба... Щож він робить? Дня 7/VII. їде до староства до Любачева та цькує на жапалівських українських громадян. Дня 8/VII. приїзджає сам староста др. Узарскі до Жапалова. По нарадах з кс. Черкесом, починає переслухувати перше Поляків, вже перед тим поінформованих кс. Ч., що мають говорити, а відтак прикликує гром. М. Яремка та давай кричати: „Co! Pan agituje przeciw Polakom!? Pańska żona pobiera zasiłek, ona go utraci“, а відтак візвав гром. М. Бородача гром. писаря, якого вже відповідно представив кс. Черкес. Назвав його „chytrym lisem“, бо за такого його має кс. Черкес за те, що не піддається йому та не лиже рук. І сказав: „Źle z wyborami, one prawdopodobnie będą unieważnione. Ja nie pozwolę, by mniejszości były przez większości dawione, czy to Polacy, czy Rusini, a pan jak główna sprężyna używał Jaremki i Litwinów do agitacji przeciw Polakom, dlatego zawieszam pana w urzędowaniu“. Коли М. Б. заперечив це, та казав, що участи в аґітації як урядник не брав, то староста сказав: „Źle pan robił, trzeba było tak robić, by i Polacy wyszli“. От так то в них... Можеби п. Узарському пригадати: В Жапалові володів собі кс. Черкес зі своїм наказним війтом Пілішком майже девять років, себто по його „większość była dawiona przez mniejszość“. Забув? Кс. Черкес за всяку ціну хоче впхати до громадської ради пачку Поляків. Але всі селяне кричать: „як кс. Ч. давав дерево на будову, убрання, збіжже, то Українців не було? Лишень для Поляків, а тепер хочуть згоди“? Нехай тепер кс. Черкас випє власне пиво...

## З ПОЛЬЩІ І ПРО ПОЛЬЩУ.

З подій останніх днів:

У Варшаві шайка бандитів зробила підкоп під державну друкарню, в якій друкується золотий. Пробили "тунель" на 36 метрів, бракувало ще два метри і булиби дісталися до бажаного місця. В друкарні була більша скількість свіжо надрукованих 50, 20 і 10 золотівок. В підкопі поліція зловила пятьох бандитів.

„Краківські лущівні рижу і млини на Домбю“ спроваджували з заграниці риж. За ваґон нелущеного рижу плачено мито 50 зол., за ваґон лущеного 800 зол. На днях приловлено два поїзди зі 100 ваґонів, „нелущеного“ рижу. Виявилося, що це риж лущений. Значить, ходило тут про 100.000 вол. мита. Питання: скільки разів інтерес вдався? —

Ґазета „Земя Любельська“ оповіщує прикази розвязаної недавно „Стражи Народової“ (вшехпольська боєва орґанізація). Один приказ адресований до „друга Замойскеґо, командаята хоронґві любартовской“, в якому доручується зміцнення пропаґанди у війську. Другий адресований до „друга Станіслава Котовскеґо“. Доручується йому випозичити оружжа командантам відділів „Стражи Народових“. Значить, вшехполяки нічого собі не роблять з закриття своєї боєвої орґанізації. Вона істнує, має зброю, веде пропаґанду, чекає на „свою хвилю“.

За перший піврік цього року вивіз з Польщі виносив 708,523 000 зол. а привіз 819 міл. 952 тис. Значить, недобір виносить 110 міліонів в золоті. А минулого року було 220 міліонів надвижки. В цім році привіз харчів зза границі зріс на 160 міліонів золотих. А Польща країна хліборобська.

Польська „народова“ преса дуже бідкається вислідом громадських виборів на „кресах“. Головно трівожать її мійські ради, де тепер „мнєйшосці“ матимуть більшість, отже не будуть допускати до викидування гроша на польські „народове целє“. — На білоруських землях в громадських виборах побідили Білорусини. Тепер місцеві Поляки — прим. в Городні — на ґвалт домагаються уневажнення виборів.— Всеж громадські і мійські вибори в конґресівці виказали, що вшехполяки зі своїми прихвостнями є поважною силою. А найслабшим є табор „санації“. Значить, Пілсудскі спирається виключно на військо. Не має за собою ні одної сильніщої партії. Польська „лівиця“ сама не знає, чого хоче. Думала, що після перевороту Пілсудскі віддасть владу в її руки. І чекала. А тимчасом Пілсудскі нахапував собі людей то з правиці то з лівиці, не звязуючись ні з одною з істнуючих партій. І ні одна з них не йде за ним без застережень. Йдуть за ним тільки одиниці з окремих партій. Отже положення перед виборами до сойму дуже цікаве, „оригінальне“. — У Варшаві переведено великі арештовання поміж комуністами. М. и. арештовано члена редакції журналу „Natio“ п. Аріо, який є німецьким націоналістом і з комунізмом не має нічого спільного. Яка ціль оттакого причеплювання ред. Аріо до комуністів, відомо. Ред. Аріо є бувшим старшиною Галицької Армії.

Дмитро Тягнигоре.

# БРАНКА ГАЛЯ.

Недалеко Запоріжжа, на хуторі, проживав козацький полковник Павло Лизогуб. Сімя його складалась з жінки Марти, сина Олексія і доньки Галі. Син був в війську сотником, а молода, чарівна Галя помагала матері в господарці.

Тішились старі своєю красною донечкою, котра крім своєї краси, була мудра і відважна. Добре їздила на кони, цільно стріляла з мушкета та пистоля і незгірше шаблею володіла.

Засватав Галю товариш її брата, сотник Андрій Гладкий і скоро мали побратись та трапилась перешкода, котра замісць щастя, утіхи і супружого життя, принесла сій родині богато горя та муки. Зібрались чубаті лицарі в гості до Турків, вирушив в той смілий морський похід Павло Лизогуб з сином Олексієм і будучим зятем Андрієм Гладким. Більш як пятьдесять чайок виплили з гирла Дніпрового в Чорне Море.

Сприяла Запорожцям погода, тихо було на морі, неслись чайки мов ті водні птиці.

На передній чайці сам отаман сивовусий потягає люльку і далеко далеко по морю сягає його орлине око.

На шестий день вкрилось небо хмарами.

— Починає подувати вітер, — мовив отаман, — буде буря.

Зібрались всі козацькі чайки до купи, з трівогою споглядали козаки в степ водяний, в далечінь, а море, що раз починало ставати грізнійше, скрипіли чайки, підкидали їх филі, ледво справлялись стерники, налягали козаки на весла, та трудно було справитись, летіли чайки туди, куди гнав їх вітер. Довго так боролись, з сил вибивались, поки не прибило їх недалеко берегів турецьких. Вздріли їх Турки з ґалєр і напали великою силою. Стомлені тяжкою боротьбою з хуртовиною, не змогли Запорожці подолати бісурменів і богато в битві погибло, а решту Турки в неволю забрали і відвезли в Трапезунд, а там закували в тяжкі кайдани і опреділили ва ґалєри, прикували до опачин, по два до одного весла і так веслували бідні невольники. Між ними був полковник Лизогуб з сином і Гладким.

Томились нещасні бранці, одежа пообривалась і ледво прикривала збите, змордоване тіло, пообростали, до костей повїдались кайдани. Жостокі турецькі наставники знущались над ненависними їм Запорожцями, колючою таволгою били, голодом морили. Сумні, мовчазні сиділи невольники за веслами, та лишень думками линули в мир хрещений, до своїх любих, близьких і жили надією, що може товаришам пощастить море переплисти, бісурменів подолати і їх з неволі освободити.

— Тяжко мені, любі діти, — говорив Лизогуб до Олексія і Андрія — на старі літа у невірних в неволі томитись. Як згадаю літа мої молодії, битви з Ляхами, Татарами та Турками — серце моє рветься, що так ганебно життя моє кінчаю. Приупадаю на силі, скоро попращаю вас, мої любі, і не вріднім краю ляжу спочивати як слід християнину, а руки бісурменів кинуть мій труп рибі на поживу.

— Може ще визволять нас, — потішали старого Олексій і Андрій.

— Та я вже, дітоньки, про себе не дбаю, бо який з мене тепер хосен, але ваше життя, ваша сила здадуться на Запоріжжу, коби вас Бог визволив з неволі. Там десь бідна Галя за тобою, Андрію очі виплакала.

— Ох і не згадуйте, думка про неї вогнем пече моє серце, бідні ми невольники. Ох! коби сила кайдани розбити!

Тимчасом шість чайок вернулись до Базавлука з сумною вісткою, що решту фльоти козацької вітром до берегів турецьких, в руки ворогів, прибило.

Довідавшись, Галя — руки ломала, сльозами заливалась, стратила батька, брата і судженого. Чи їх забито, чи томляться в гіркій неволі? Що вечера і ранку до Дніпра виходила, своїх любих виглядала, та дарма. Ні їх самих, ні вісточки про них не було.

Пройшло так рік, почалась боротьба з Ляхами, вирушили козаки, а з сего скористали Турки, висадились на побережу і почали грабити нарід та забирати в неволю.

Напали бісурмени несподівано на хутір Лизогуба і вздрівши красавицю Галю, кинулись на неї.

Хоробро відбивалась Галя від ворогів, трох Турків поранила, але сила перемогла, звязали нещасну дівчину і поволікли в ясир. Розлучили невірні доньку з мамою, останню потіху, останню розраду забрали.

Ридала обездолена матір, стару голову об землю товкла, осталась сама, як билинка в полі.

Завдяки красі Галі, Турки завезли її в Трапезунд в дарунок Великому Везирю Мустафі Паші, а він сказав віддати Галю до свого гарему.

В гаремі Мустафи було богато женщин ріжної народности, стерегли їх приставники евнухи. Все життя тих женщин залежало від їх повелителя — світлого сонця Трапезунду — як називали його Турки. Мустафа Паша був жостокий чоловік, боялись його всі, як вогню, кожен склоняв перед ним своє чоло.

Ото одного вечера сказав Мустафа покликати до себе Галю. Тремтіло серце бідної дівчини, коли переступила поріг для того, аби невірний, котрий стільки пролляв християнської крови, знівечив для своєї утіхи честь її дівочу, осквернив її вільну козачку, доньку лицаря і суджену козака, які може тут в самім Трапезунді гниють в кайданах.

О ні! того не буде, — рішила Галя, — краще смерть геройська, як життя ганебне.

Евнух пропустивши Галю в двері, низько вклонився свому панови і вийшов.

Мустафа лежав на мягких килимах. Він дав знак, аби Галя підійшла і сіла біля нього. Галя сміло підійшла і сіла, очі горіли, страшна, думка навістила її голову.

Мустафа любувався красою Галі, обійняв її за стан рукою, пробуджувався звір в єстві невірного, запалали очі, затремтів і що раз близше нахиляв до себе голову Галі, вже й зовсім близько.

Нараз Галя скочила, схопила руками шию свого ворога і зі всьої сили почала душити. Розпука додавала їй сили. Захропів Мустафа зашамотався, але затамувало йому дух, витягнувся, посинів і через кілька хвилин закотилось світле сонце Трапезунду на вічний захід.

Підійнялась Галя, вся тряслась, рішила втікати геть за місто до моря, а там дістати човен і поплисти попри береги, а як не пощастить, то кинутись в море. Накинула на голову шаль, взяла ніж за пояс та через відчинене вікно зіскочила в сад, перелізла через муровану загороду на вулицю.

Було вже пізно, нікого не стрічала Галя вже й близько моря, та лишень завернула в другу вулицю і стрінулась з Турками — чоловік десять на конях а попереду молодий турок в богатій одежі.

Був то Паша Ізмаїл, начальник морської охорони. Їхав на свою ґалєру, котра мала вийти в море на виводи, чи не видно де чайок козацьких.

Вздрівши Галю, Ізмаїл зіскочив з коня і зачарований красою Галі, сказав своїм жовнірам забрати її на ґалєру. З одних рук нещасна жертва вирвалась, а в другі попалась.

Недалеко берега стояла богато убрана ґалєра, на котру Турки привели Галю.

Начальник ґалєри Алім низько склонився перед Ізмаїлом Пашою і витав свого зверхника.

— Скажи Алім вирушити на море, — звернувся до нього Ізмаїл, — та гляди, аби всьо було в порядку, нехай жовніри, поки є час, спочивають і шоб всьо було тихо, бо я також хочу спочити.

— Всьо буде, як приказуєш, — мовив Алім склоняючись.

Війшов Ізмаїл в богато убрану кімнату і сказав привести Галю.

Коли війшла Галя, Ізмаїл посадив її на мягкім килимі, поставив добірну їду, а сам любувався красою красавиці-козачки.

Галя, аби продовжувати час і обміркувати, що має робити, почала їсти, відповідаючи ломаною турецькою мовою на ріжні запитання Ізмаїла.

Тимчасом Алім, розташувавши жовнірів і варту, спустився вниз до невольників.

— Гляди, Мехмед, — мовив до приставника, — аби сі собаки до-

# Що чувати в світі?

БОЛЬШЕВИКИ вються. Їхні ватажки одні борсаються з опозицією, другі стараються полохати світ, виголошуючи промови про військову силу большевиків. До тих других належить комісар Ворошилов. От недавно виголосив він на маневрах балтійської фльоти промову про сучасне положення. Заявив, що воно для большевиків тяжке, що треба приготовитись до оборони берегів перед Анґлією і що тут все залежить від „вартового революції“ — Кронштадту. Сказав він теж, що фльота після прогнання з неї опозиції ворожо відноситься до Троцького і Зновєва. Очевидно, так і в цій, як і в других своїх промовах Ворошилов не забув підкреслити, що червона армія „готова“. Одначе цього ніхто не бере поважно, бо всі знають, що ця армія складається головним чином з селянських синів, а село ненавидить большевиків. Цікаві речі подав „Соціялістическій Вестник“ в листі з Москви. В ньому пишеться, що теперішня хвиля в Москві нагадує перші місяці панування большевиків. Населення схвильоване, большевики ходять по горячій блясі, панує терор. Автор листа пише, що долю большевиків вирішать армія, в якій поміж старшинами є богато прихильників Троцького. А поза плечима Троцького на ділі ховаються найріжнородніщі вороги большевизму. — В останніх часах виринули поважні непорозуміння між Сталіном і Риковим, головою московського правительства. Над приарештованими противниками большевики страшно знущаються. Торторують їх, годують оселедцями, не даючи води. Вязнів в останніх часах висилають далеко на Сибір, в Наримський край. Зовсім так само, як це робив царат. Большевицький терор головно шаліє на Україні. В останніх часах розстріляно політичних вязнів: в Проскурові, Винниці, Летичеві, Умані Ольвіополі, Харкові. Таким самим оружжям відплачуються большевикам їхні противники: Роблять замахи на большевицьких діячів. Це діється не тільки на Україні. От недавно на Кримі протягом тижня вбито в пятьох волостях провідників місцевих большевиків. — Як подає преса, останнє засідання головної управи большевицької партії в Москві мало бути присвячене опозиції Троцького і Зіновєва. Одначе цю справу знято з дневного порядку і обговорювано теперішне положення на Україні і засоби боротьби з незалежницьким рухом.

Дві великі світові фірми Standard Oil Compagny i Shell Compagny відмовилися купувати дальше нафту у большевиків. А знавці економічних відносин в Радянському Союзі кажуть, що большевики держаться економічними звязками з Европою і Америкою. Якщо ці звязки урвалисяби, так большевики не вдержалисяби й пів року. До оттакого осамітнення большевиків й змагає Анґлія. Французький представник у Москві Ербет перед своїм виїздом до Франції (на його місце приходить новий чоловік) був у Чічеріна з протестом проти большевицької пропаґанди у Франції. Чічерін заявив, що це робить не правительство, а Третий Інтернаціонал. Одначе такими заявими вже тепер ніхто в західній Европі не хоче даватися здурити, бо всі вже знають, що Третий Інтернаціонал і правительство це одні й ті самі люде, бо Третий Інтернаціонал — це головна управа большевицької партії, а правительство — це члени тієїж партії, які сліпо мусять виконувати прикази партійної управи. — Цікаву постанову виніс Центральний Комітет російських большевиків, а саме: урядовці можуть святкувати тільки ті свята, що є в урядовім списку; хто поваживсяби святкувати свята православної церкви, буде караний 100 рублями гривни, зглядно одним місяцем тюрми. — В Петрограді за пів року було 11.596 шлюбів, а 8 302 розводів. В перших двох місяцях було 85% більше розводів ніж шлюбів. А розводилися майже виключно молоді люде, що два тижні перед тим побралися. Одна з розведених жінок мала за 66 місяців за чоловіка Китайця, Поляка, Японця, Француза і Жида. І з останнім чоловіком (Жидом) теж розвелася. — В Ленінґраді зроблено замах на дім, в якому радили визначні большевицькі діячі. Около 80-тьох з них згинуло.

АНҐЛІЙСЬКИЙ консервативний тижневик „Outlook“ висунув проєкт, щоби Гінденбурґ приїхав в гості до Льондону, а анґлійська королівська пара у відплату за це щоби відвідала Берлін. Свій проєкт обосновує орґан пануючої тепер в Анґлії партії ось як: „З огляду на те, що зближення між нами і нашими недавніми ворогами посувається скоро вперед, доцільно булоби, щоби Його Королівське Величество та його дорадчики запросили президента Німеччини до Льондону, а опісля королівська пара відвідала Гінденбурґа в Берліні. Бувби це крок чемностевий і дипльоматичний. Така виміна чемностей малаби куди більше значіння для усунення непорозумінь, викликаних війною, як сто зустрічей Чемберлена з Штреземаном“. „Outlook“ додає, що такі візити показалиби світови, що анґлійсько-німецька ворожнеча була тільки жалю гідним випадком, який оба народи хочуть якнайскорше забути. Чи до таких візит дійде, годі збагнути. Всеж цей голос з кол верховодячої анґлійської партії є знаменним для настроїв серед анґлійської суспільности. Бо слід тямити, що „жалю гідний випадок“ (анґлійсько німецька ворожнеча) був причиною світової війни. А тепер це тільки „жалю гідний випадок“. Анґлійський міністр загр. справ Чемберлен відповідав оноді в парляменті на запит одного зі соціялістичних послів в справі взаємин з Радянським Союзом. Він сказав, що правитесьство зовсім не думає заострювати чи поглиблювати непорозуміння з Радянським Союзом. Не думає ані про війну, ані про економічну бльокаду. В теперішньому положенню не конче мусять урватися товговельні взаємими. Анґлія може вийти навіть в дипльоматичні взаємини, одначе тільки тоді, коли большевики будуть придержуватися принятих в світі звичаїв і дадуть запоруку, що не будуть використовувати своїх представництв для розкладової пропаґанди. — Чемберлен дав теж вияснення в справі розоруженої конференції в Женеві. Ця конференція довго триває, а покищо її вислід відємний. Її скликано на те, щоби порадитись в справі обмеження зброєнь. А на підставі анґлійських пропозицій в цій справі Америка на ділі мусілаби ще й добудовувати нові воєнні кораблі. Японія старається посередничити між Анґлією та Америкою. Покищо безуспішно. — Анґлійський парлямент ухвалив остаточно закон про обмеження прав робітництва страйкувати. — Конґрес анґлійських професійних союзів відкинув внесок в справі приняття до орґанізації комуністичних союзів. — В Льондоні основано союз для оборони істнуючого в світі ладу, для боротьби з большевизмом, з замахами на релігію і на право власности.

ФРАНЦУСЬКИЙ визначний політик і економіст Люше помістив в „Данціґер Цайтунґ“ статтю п. з. „Фанція і Німеччина“. В ній підкреслює, що ціла европейська політика є під впливом розвитку взаємин між Францією і Німеччиною. Европа — на думку Люше — тільки тоді матиме запевнений мир, коли народи французький і німецький зачнуть працювати в повнім порозумінню. Дальше згадує добрі наслідки першої зустрічі Бріяна з німецьким канцлером Лютром, після якої прийшли: Льокарно і Тоарі. Напасти на Бріяна у Франції, а на Штреземана в Німеччині роблять враження, неначеб політика Льокарна і Тоарі завела. Це спричинило непевність. І тоді Поанкаре виголосив в Л нвіль свою промову (проти Німеччини). Ця промова викликала ріжні пояснення. Люше запевнює, що Поанкаре всеціло одобрює політику порозуміння з Німеччиною, яку веде Бріян. Люше так кінчить статтю: „Німеччина займає знову старе становище в сімї народів. Вона має те саме право до життя, що й Франція. Будемо поборювати всяку спробу здобуття переваги, але також не бажаємо переваги для себе. Мусить прийти до співпраці між обома народами. І не тільки між ними. Треба собі забезпечити співпрацю всіх европейських народів. Тяжке це завдання, одначе, якщо воно вдалосяби, так прийшлоби до катастрофи“. — Французька преса підносить заслуги Поанкаре на становищі премієра і міністра фінансів. Обіймаючи 22. липня міністерство фінансів, застав Поанкаре 1 міліон паперових франків. В дні 22 липня ц. р. мав він в касі 11 міліярдів готівки і 25 міліярдів франків в чужій валюті. Крім цього повиплачував всі короткоречинцеві довги, що більше: посплачував більшу частинку довгів, яких платність западала щойно за два-три роки, а заграничних довгів сплатив 6 міліярдів. Оноді відбулося свято 40-ліття діяльности Поанкаре. Взяли в ньому участь представники ріжних таборів. Між заслугами Поанкаре підносять його зручність. Обнявши керму правительства, він позірно цікавився тільки фінансами. Та на ділі мав теж великий вплив на заграничну політику. Він спричинив, що порозуміння з Німеччиною поступає вперед тільки повільно. А у внутрішній політиці він був речником політики національної єдности. Навіть соціялістичний провідник Блюм з нагоди ювилею висловився про Поанкаре з великим признанням. — В Шербур розвели були комуністи аґітацію серед резервістів, щоби не зголощувалися до війська. На девять тисяч резервістів не зголосилося пятьох. І це є познакою, як слабий відгомін находить у Франції большевицька аґітація.

НІМЕЦЬКИЙ канцлер Маркс виступивши з орґанізації „Райхсбаннер“ („Державний Прапор“, втер носа соціялістам. Ця орґанізація має на ціли бережження републиканського ладу в Німеччині. Велика вона. Має три міліони членів і належать до неї люде ріжних партій. На чолі цеї орґанізації стояв соціяліст Гирзінґ (по фаху коваль), який є високим урядовцем, бо намісником саської провінції. Після віденських кривавих подій Гирзінґ як голова „Райхсбаннер“-у видав маніфест, в якому вилаяв австрійського канцлера Зайпля та його правительство. Це, розуміється, вкололо Маркса, бо Зайпель є не тільки найвизначнішим діячем християнсько-суспільницької партії (дуже близька до партії Маркса, т. зв. центрової), а й шефом правительства заприязненої держави. Тому Маркс виступив з „Райхбаннеру“. Після цього Гирзінґ мусів зголосити димісію з заниманного досі становища саського намісника. Польська преса звертає увагу на великий розвиток німецького промислу. Продукція сталі зросла в Німеччині за рік на 60%. А в хемічнім промислі Німеччина стоїть найвище в світі. Тепер там стали виробляти бензину з брунатного вугла. Це є тайна німецького промислу, яка викличе великі зміни в світовій господарці. Німецькі банкирі відзискали передвоєнні впливи на льондонському і американському грошевому ринкові. Німцям дуже радо зичать там гроші, бо це оплачується. В Німеччині в останніх днях зменшилося число безробітних о 9½%.

ЧЕСЬКИЙ міністр загр. справ Бенеш стягнув на свою голову велику халепу, зачепивши анґлійського ґазетного диктатора — льорда Ротерміра, який заопікувався Угорщиною. Тепер Ротермір тягне Бенеша за язик. Про кривду, яку заподіяно Мадярам в договорі з Тріянон, пише з нагоди виступу Ротерміра вся европейська преса. Таким чином підготовляється в світі опінія, що мирові договори, які подиктували побідні держави, є одною великою несправедливістю, бо порізано живі орґанізми окремих народів і віддано на поталу тих, що були тоді в ласлах Антанти. Перепалка Ротерміра з Бенешом припала саме на „огірковий сезон“, коли не має важніщих подій в політиці, бо провідні політики порозїздилися на відпочинок, а парляменти позамикані, отже ця справа висунулася на чільне місце в пресі. Яка шкода, що ми тепер не маємо заграницею поважного представництва, яке пригадалоби в звязку з полемікою льорда Ротерміра справу західно-українських земель.

АВСТРІЄЮ після віденських подій пильно цікавиться світова преса. Що з нею зробити? Сама не може жити, а проти прилучення її до Німеччини завзято протестує Італія, Чехія, не в смак це й Франції. А як Австрії вдержатися самій, коли вона має чотири міліони альпейського населення (бідного) і двоміліоновий Віденъ, який нема чим прокормити. В першій половині ц. р. привіз товарів (головно харчів!) до Австрії виносив 1.400 міл. шилінґів, а виві́з 900 міл. Значить недобір виносить пів міліярда. І як тут вижити? Німеччина знає, що Австрія скорше — чи пізніще мусить опинитися в її межах, тому не висуває тепер справи зєдинення.

В РУМУНІЇ не добром пахне. Королева — вдова не хоче погодитися з диктаторським становищем Братіяну. А на ділі він є тепер всемогучим паном. Бо три члени реґенційної ради, яка має кермувати державою підчас малолітности короля (йому всього 6. років!), нічого не значать: президент найвищого трибуналу старушок над гробом, так само митрополит, а третий член ради — молодший брат видідиченого Карла є людиною безвольною. Отже рішаючий голос у всьому має премієр Братіяну. З цим не хоче погодитись королева — вдова. Вона навіть загрозила виїздом заграницю. Проти Брятіяну зачинає остро виступати опозиція. Непевне становище армії. Має в ній бути більшість за Карлом. Є поголоска, що поворот Карла підготовляє м. и. бувший премієр — ґенерал Авереску. Не виключене, значить, що в Румунії прийде до замаху стану. Цікаві вісти приходять тепер з румунської столиці: не давно хтось закрався до замку Братіяну і викрав важні папери, а оноді в його кабінеті найдено пекольну машину.

ЯПОНІЯ, як подає большевицька преса, скріплює тепер свої впливи в Манджурії. Японське правительство іменувало ґен. Ямамото президентом підприємства полудневоманджурської залізниці і він має опрацювати плян, як пристосувати цю залізницю для військових цілей. Завдяки піддержці Японії вилизується з невдач Чан-Тсо Лін. Його військa в останніх часах віднесли поважну побіду над Чан Кай-Шеком.

КИТАЙ навістили аж дві катастрофи: землетрус і повінь. Розміри цих катастроф

---

бре веслували, не жалуй для них таволги, та най не белькочуть своїми собачими язиками, аби не потрівожили сну нашого пана, най благословене буде його імя. Аллах післав для його утіхи чорнооку гурію, найже ніщо не нарушить його приємности.

Мехмед низько вклонився і відповів:

— Будь спокійний, пане мій. Мехмед вірний і послушний тобі, всьо буде сповнено, як приказуєш, а сі подлі собаки не сміють у мене і писнути.

Заспокоєний Алім вийшов на верх, сів на переді ґалери, недалеко вартових і почав дрімати, а жостокий Мехмед наказав невольникам, аби мовчали.

Було всіх невольників трийцять два чоловіка і між ними полковник Лизогуб з Олексієм і Андрієм.

— Ти, стара собако, ще все спочиваєш? — зашипів Мехмед до Лизогуба.

— Сил не стає, — відповів той.

— Сил не стає? То я тобі прибавлю, — хижо мовив Мехмед і ударив Лизогуба бичем по голих плечах.

Застогнав старий лицар, потрясли кайданами Олексій і Андрій, зубами заскреготали, та безсильні були образу батьба відомстити

— Будь проклятий, невірний бісурмане, — промовив Лизогуб, зітхнув тяжко і через силу веслував далі.

Обійшовши невольників, Мехмед сів на сходах, котрі вели на верх і бурмотів прокляття всьому миру хрещеному.

Запанувала на ґалері тишина, лишень чути було плюск води, котру розсікали весла.

За той час Галя скінчила їду, чула, що тихо стало на ґалері і думала-гадала, що має робити. Ще не стала Галя на одній думці, як Ізмаїл кинувся на неї як звір на здобич і притягнув до себе на постіль, — та на погибіль свою, бо в ту мить Галя вхопила ніж і по саму ручку всадила в груди Ізмаїла. Він ані не крикнув, лишень захропів і за кілька хвилин був неживий.

Потрясена крівавими подіями стояла Галя подаль — трупа, дико оглядалась, не знаючи, що дальше має робити. Наступить ранок, вздрять Турки мертвого Пашу і її чекає знущання і смерть. Одно лишається — кинутися в море і загинути, зберігши честь свою дівочу.

Відхилила шовкову завісу, поглядiла: гарно світить місяць і зорі тихо кругом. Згадала батька, матусю, брата, судженого, рідну оселю — жаль стало за життям, заридало серце, заплакали очі.

— Пращай, краю мій милий, рідна оселе, пращайте всі мої любі, пращай місяченьку блідолиций, вже завтра не побачу тебе, а ти сине море, тиж моїх братів на смерть завело, прийми моє тіло, на филях своїх до рідної землі, де мир хрещений, віднеси. Прийми, великий Боже, просьбу нашу, вислухай мою останню молитву до тебе: визволь нам з тої неволі наших бідних невольників.

Так пращалась бідна Галя з життям, а попращавшись, тяжко зітхнула і направилась на край ґалери, коли се вчула тиху розмову на її рідній мові, котру ледво було чути. Доносилась вона з низу ґалери.

Задріжала Галя, оглянулась, сплять Турки, припала вухом до долу і прислухалась, тай вчула нещасна страдниця милі, любі, сумні голоси свого рідного батька, брата і судженого — бідних невільників. Вони тихо вели розмову між собою.

— За три неділеньки, діточки, паска Христова, — говорив Лизоголуб, — не почуємо дзвонів, не почуємо веселого, радісного співу „Христос Воскрес“.

— Ох! Господь його знає, коли скінчиться наша мука, — озвався Олексій.

— А може ще Господь визволить, — мовив Андрій.

Мало не крикнула Галя — ледво стрималась.

— О, Боже милий! Тут мій батько, брат, суджений, закуті в кайдани. Що робити? — шептали уста козачки. Все одно мене смерть чекає, кинусь їх визволяти: коли не здолаю, то хоч в останнє погляну та життя своє безталанне біля них закінчу.

Заволоділа нею відвага, рішучість і сила — вернулась назад. Взяла ніж, шаблю Паші, два пистолі і, мов тінь, прохозвнула до входу в нижню часть ґалери. Прислухалась: тихо почала спускатися по сходах. Рука міцно стискає острий ніж; неначе надземна сила — ішла без страху козачка бідних невольників визволяти.

Ледво ступила два кроки, як вздріла приставника Мехмеда. Він сидів на сходах, схилив голову на руки, в котрих тримав бич і солодко дрімав; при боці висіла ціла вязка ключів.

В одну мить Галя була біля Мехмеда і сильним ударом ножа на місці трупом положила того ката, що мордував її батька, брата, судженого і решту братів невольників, схопила ключі і кинулась в ту сторону де чула розмову.

Старий Лизогуб сидів, опустивши голову, місяць освітлював його стомлене обличе. Пізнала Галя свогоріднесенького батька, упала до його закованих в кайдани ніг і тихо заридала:

— Татку мій, таточку! — тай почала цілувати руки і ноги.

— Господи, що я чую, — промовив Лизогуб, — се десь смерть моя кличе мене.

— Ні, таточку любий, не смерть а життя, воля! Се я, ваша Галочка. Олексієчку, братіку мій! Андрію, любий, суджений!

— Дитино, дитиночко мила!

— Сестричко моя горличко!

— Люба, суджена — з плачем промовляли невольники.

— Тихо будьте! Тихо любі мої! Я тепер убила Пашу і вашого приставника. Скидайте кайдани, ось ключі. Жовніри сплять на верху, одна варта стоїть кинемось, заволодіємо ґалерою і полинемо в рідний край.

Не чулись козаки від радости поскидали тихцем кайдани і з тим що могло попасти в руки, кинулись на верх, волю здобувати. Частина направилась в сторону варти, а решта туди, де спали жовніри. В одну мить здобули оружжа, часть Турків перебити, а часть повязали.

— Тепер діти, — зарядив Лизогуб, — на низ бісурменів, на наше місце, та накладайте, аби добре веслували, щоб до світа як можна дальше відїхати.

Раділи козаки як діти, ридали, до ніг Галі кланялися, руки цілували, друг друга з волею витали.

А Галя і Андрій не могли наговоритись, надивитися одно на другого.

Розказала Галя про всі свої пригоди, а старий Лизогуб тулив свою любу донечку до стомлених грудей, цілував, сльозами обливав.

Поставали всі на коліна і возсилали на високе небо до Великого Бога свою подяку за Його ласку, що вибавив їх з тяжкої неволі.

— Поможи нам ,Боже милосердний, благав Лизогуб, — дістатись в рідний край, в мир хрещений.

Поодягались козаки в турецьку одежу, на варті став Хома Гуня, котрий добре знав турецьку мову, бо 20 літ пробув н неволі. Полетіла ґалера по морю, понесла товариство на тихі води, на ясні зорі, в мир хрещений.

Щастило козакам, не стрінулись ніде з турецькими ґалерами, небезпечні місця обминули і почали наближатися до рідних берегів.

Вздріли їх Запорожці і дивувались; що ґалера прямо до берега пливе, а на ній не то козаки, не то Турки, стоять і шапками махають.

Коли близше підїхали, а то їх брати з неволі бісурменської втікають. Висипали Запорожці на беріг, витають, прибув кошовий отаман, Лизогуба обіймає.

— Якже ви, брати, вирватись з неволі здолали? — питає.

— Не вирвалися батьку, — відповів Лизогуб, то — моя донечка слави доказала.

І розказав товариству всьо, як було.

— Слава Галі! залунало. Загреміли мушкети і пистолі — ту славу до хмар підіймали, щоб по всій Україні її вчули..

Одного ранку сиділа стара Марта на приспі під хатою, схилила голову на руки і гірку думоньку думала. Коли гляне, відчиняються ворота і її щастя назад вертає: муж і любі діточки Радощів бідної жінки і матері годі пером описати.

За кілька день в оселі Лузогуба звучала радісна вістка: „Христос Воскрес!“

По святах відбувся шлюб Галі з Андрієм. За тяжкі муки в турецькій неволі навістило їх щастя і радість.

„Слава їм — героїчним оборонцям рідного краю і віри Христової. Най та слава ніколи не умре, а все будить наші серця і веде нас до бажаної мети: волі і долі!

дуже великі. Велике місто Лянґчау (столиця провінції Кансу) землетрус знищив до половини. Є 8—10 тисяч жертв в людях. Тисячі людей ранених. Шкоду оцінюють на 4 міліони долярів. Чужинці в цьому місті не потерпіли, бо вони перед кількома місяцями винеслися до Пекіну (з огляду на нагінку на них). Знову ж в провінції Фукієн великі шкоди спричинила повінь. Підчас повені згинуло кілька тисяч людей. Знищені зовсім засіви. А місто Чанґхзозієн зовсім зметене з лиця землі. Землетрус обняв простір 400 кв. кільометрів, а повінь сім великих провінцій.

## ВСЯЧИНА

**Уладжуйте народні забави, фестини, вистави, руханкові вправи і тп.** Користаючи з погоди ферій, подбають українські товариства й установи а також поодинокі громадяне (ки) про улаштування народніх забав, фестинів, вистав, концертів, руханкових вправ і т. п. на свіжому воздусі (в ліску, на толоці, в городі, чи саді) з доходом на „Рідну Школу“. Таким чином найширшим українським масам дасться змогу провести час на милій забаві, а з другого боку приєднається значний дохід для „Рідної Школи“. У Львові, дня 19 липня 1927. ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“. — Марія Білецька вр. місто-голова. Теодор Мартинець вр. за секретаря.

**На свято Шашкевича в Підлисю!** Дня 7. серпня с. р. під памятником на Білій Горі в Підлисю — повіт золочівський, стація зеліз. Ожидів — святкувати ме Український Народ традиційне свято в честь незабутнього МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА.

На тім всенароднім торжестві не повинно бракувати ні одного свідомого Українця, кому лише позволять на се обставини. Тому спішіть всі, висилайте представників міст і сіл, делеґатів національно-культурних інституцій, орґанізуйте сокільські і пластові відділи та взагалі доложіть всяких зусиль, щоби звеличати достойно память Маркіяна, який перший причинився до відродження нашої мови і літератури на Галицькій Землі.

В разі слоти відбудеться свято дня 14. серпня с. р.

Комітет.

**Пускають блахмана!** Нам пишуть зі Сянока: Вчорашні москвофіли, а нині „сельробівці“ оповістили в Сяноці великими афішами про своє віче на 1. липня ц. р. Віче було заповіджене на 12 ту годину. Хоча це був торговий день, у великій салі кіна, де мало відбутися віче, не зявилося крім львівських „пелехатих“ ні один вічевик. І аранжери мусіли відійти зі спущеним носом. Як-що всі їхні успіхи такі, як в Сяноці 1. липня, так дописи про орґанізаційний і вічевий рух — поміщувані у „Волі Народа“ — є одною великою брехнею, обчисленою на дурення легковірних хлібодавців „сельробів“.



## НОВИНКИ.

**Самовбивство цілого села.** Недавно міністр американської военної фльоти Вилбер у своїй промові подав, що в Китаю домашня війна спричинила таку страшну нужду, що люде з розпуки поповнюють масово самовбивства. Одно китайське село, казав він, не маючи змоги роздобути харчів, постановило масове самогубство, кидаючись в ріку. І так зробили: ціла громада разом з дітьми втопилася.

**Світова війна** коштувала Америку 8 міліярдів долярів.

**Дві жінки вродили 47 дітей.** В місточку Томбрідж жінка одного робітника вродила 24 - ту з черги дитину. Таким чином здобула рекорд над жінкою одного залізничого урядовця з того самого місточка, яка має тільки 23 дітей. Анґлійські ґазети підкреслюють, що це перший випадок в історії Анґлії, що дві жінки вродили разом 47 дітей і всі вони живуть.

**Вимираючий народ.** Цим народом є Айноси. Колись замешкували вони Японію і тепер збереглися ще на полудневім побережу Сахаліну, полудневій Камчатці та західних і східних побережах острову Єзо. Останків цього народу є ще 15 тисяч. З островів теперішної Японії, головно з Ніппон мусіли вони винестися в віках 2—11 нашої ери. Характеристичні риси Айносів: кріпка постава, чорне буйне волосся, шкіра темнавобіла, очи менше темні як у Японців і без монґольського зизу. Обличчя Айноса має европейський характер. Айноси є лагідної вдачі, чесні, одначе повільні до роботи. Релігія їхня поганська, подібна до шаманізму. Спосіб їхнього життя первісний: живуть з риболовлі і полювання, послугуючись великими псами. Управою землі займаютьсь не радо. Мешкають в простих хатах, побудованих на малих палях. Здається, ніколи не витворили вони своєї державности. Цим вимираючим народом заціккавилися учені, головно петроградська академія наук. Єв пляні, щоби вчені антропольоґи, етноґрафи, етнольоґи і т. д. ріжних народів оснували для цеї цілі окрему комісію з осідком в Токіо, яка заняласяби дослідами над цим народом, яка видавалаби часопис присвячений дослідам над Айносами в одній з европейських мов і в мові японській. Перед ученими стоїть питання: чи Айноси походять з Европи, чи Европейці з далекого Сходу, чи може Айноси є споріднені з Полінезійцями і австральойдама. Вчений Жорж Montandou після студій на місці доказує тісну звязь між Айносами і Европейцями. Таким чином айноська раса булаби четвертою білою расою (середземноморська, альпейсько-вірменська і нордійська.)

**Нешкідливі варіяти.** В Америці огорнула людей манія рекордів. Ось в Ст. Антоніо один асекураційний аґент забажав осягнути рекорд в неспаню. І неспав 150 годин, тобто $6^1|_2$ доби. За цей час викурив 35 пачок папіросів і випив 36 шклянок кави. Цей рекорд не давав спокійно заснути його товаришам і вони визвали його на поєдинок в неспанню, тобто хто з них довше витримає без сну. Варіяти...

**Дерево в ролі ката.** В центральній Африці росте дерево, яке називається „Hippomane Mancinella“. Є воно справжнім деревом смерти. Його запах такий оголомшуючий, що люде, які спочивають в його тіни, тратять притомність, а то й вмирають. Зацікавився цим деревом анґлійський вчений Александер Cleve і зорґанізував окрему комісію для дослідів над ним. Від місцевих людей анґл. вчений довідався, що дерево виконує обовязки ката. Спроваджується під нього засуджених на смерть і дерево виконує свою ролю без закиду. Є це будь що будь людяний спосіб вбивання злочинців. Непотрібна нікчемна і упідляюча інституція катів. Дерево це подібне до нашої груші, а овочі його подібні до наших яблок. Яблока ці виглядають дуже смаковито, одначе мають в собі вбивчу отрую.

**Знову „ворожать“ кінець світа!** Один анґлійський пастор на підставі своїх дослідів „усталив“ кінець світа на рік 1934. Він каже, що кінець світа зачнеться від великої катастрофи в околиці Йордану, де повстане велика діра, якою дістанеться вова до середини землі і розсадить її. Очевидно, пастор не забуває про большевиків, яким пророчить упадок перед тим. Потішаємося тим, що таких „пророчень“ про кінець світа вже було богато і якось несправдилися.

**Вже й суди обкрадають!** В Коломиї невислідженi досі справники дісталися в суді до депозитових маґазинів і покрали там ріжні речі на суму 20.000 золотих.

**Катастрофа повені в Індіях.** В Індіях підчас повені вода прорвала таму в каналі, що заосмотріював водою округ Барода. Згинуло около тисячу чюдей.

**Американська справність.** У вересни ц. р. має відвідати Францію американський леґіон. Є це орґанізація бувших учасників світової війни. В прогульці візьме участь понад 30.000 людей. Американці прямо дивують своєю справністю. Головне бюро, що орґанізує прогульку, урядує в Індіянополіс в Америці, а його філія в Парижі. У філії працює всього 20. людей: 10 людей старається про кватири, трьох займається транспортом, чотирох кореспонденцією, а трьом доручено обслугу ґазет. У нас таким великим транспортом і розміщенням людей займалосяби сотки осіб, а вислід не бувби так добрий. Цей невеликий гурток людей, що займається орґанізацією прогульки, відвідав 12.000 париських готелів, щоби винайти 30.000 кімнат для прогульковців. Усталено ціни вікту в готелях і ресторанах, покінчено переговори з залізницями, корабельними товариствами, самоходовими підприємствами. Кожний учасник прогульки дістає докладний плян подорожі, всі білети їзди, число кімнати на кораблях, нумероване місце у залізничім ваґоні, число кімнати, в якій мешкатиме в Парижі, число крісла в ресторані, в якому буде харчуватися, потрібні мапи і т. д. Америка вміє орґанізувати!

**Цебуля як лікарство.** Цебуля є не тільки необхідною приправою до страв, вона має теж великі лічничі прикмети. Є вона дуже добрим средством на закатарення, заплеґмнення і болі горла. При недугах віддихових доріг добре є їсти печену чи присмажувану цебулю. Діти повинні 3 - 4 рази в тижни їсти булку зі смаженою цебулею, бо цебуля чистить кров. На ячмінь на оці найкращим средством пластина сирої цебулі. Коли комусь пускається кров з носа, треба карк обложити пластинами цебулі. Коли вкусить бжола, висмарувати зранене місце соком з цебулі. Хто їсть цебулю, робиться неподатливим на заразливі недуги.

**Припадкове вбивство.** 26. липня у військовій порохівні в Кракові вартували два жовніри — Болеслав Новак і Терентій Махонь. Новак ладував кріс і нехотячи вистрілив, трафляючи свойого товариша. Махонь після годинної боротьби з смертю помер. Цей випадок викликав серед жовнірів велике враження.

**Цікавий випадок з життя бузьків.** На фільварку в Яроґневіцах на Познанщині перед роком звинула собі пара бузьків на дереві біля будинку гніздо. Фільварочні батярчуки не мали що ліпшого до роботи і підчас відсутности бузьків дісталися до гнізда, забрали бузячі яйця і підставили индичі. Самиця прилетіла, не завважила зміни і пильно висиджувала яйця. По якомусь часі виляглися малі индичата. Бузьок, побачивши це, до крови подзьобав свою самицю, малі позабивав і втік з гнізда. Коли самиця вилизалася з ран, стала літати за жиром, одначе її місцеві бузьки від жиру відганяли, не дозваляючи вхопити жабу. А коли бузьки збиралися до відлету у вирей і нещасна самиця хотіла теж летіти з ними, так тяжко її подзьобали, що ледви доволіклася до гнізда. Тут пережала кілька днів мов мертва. Щойно з иншими бузьками відлетіла до теплих країв. Цього року вернула вона до Яроґневіц сама. Старалася будувати гніздо. Одначе те, що вона збудує, другі бузьки кидаються і розносять. Три місяці минає, а вона не може звинути собі гнізда. Такі то наслідки дурного жарту.

**Клюб мовчаливих жінок** оснувався в місті Менчестер в Анґлії. Його завданням навчити своїх членів (виключно жінок!) мовчати. Члени клюбу обовязані приходити туди що дня бодай на пів години, при чому не сміють за той час промовити в клюбі ані слова. За кожне вимовлене слово накладається кару, яка побільшується при повторенню. Таким чином клюб виробляє у своїх членів силу волі й вміння опанувати себе, коли треба мовчати.

**Найстарші жінки.** В Кінґстон Онт (Канада) жиє пані Асестайн, що має 103 роки. У Вокервил (теж в Канаді) пані Ґордон святкувала в червні 105-літні уродини.

**2,000.000 безробітних** є тепер в Европі — на основі обчислень промислової комісії Союза Народів.

**Продав жінку.** Судовий трибунал у Льондоні розглядав цікаву справу. Механік Тон Алан продав свою вінчану жінку за 500 фунтів штерлінґів. Перед судом він говорив: — Вже давно хотів я розійтися зі своєю жінкою, бо ми не були щасливі; але вона не приставала на розвід. Та незабаром вона залюбилася в моїм приятелі Філіпсові, що також засліпився нею. Тоді саме мав я грошеві клопоти. На бажання мого приятеля продав я йому свою жінку за 500 ф. штерлінґів, бо грошей треба було мені дуже... — Його адвокат боронив так: — Треба знати, що тому сто літ кожний муж в Анґлії міг продати свою жінку, кому хотів і не боявся суду, бо таке було право. Селяне продавали свої жінки часто. Ще недавно селянин з Дербі продав свою „бабу“ за 11 шілінґів. А також оден різник, що збанкротував, продав і свою Еву якомусь шевцеві за 24 шілінґів. Це записане в старих актах. Аж від 1805 року настав закон, що забороняє торгувати жінками. — Суд вислухав терпеливо механіка та його адвоката і засудив виновника на 19 місяців тюрми.

**Лікарі.** В Америці припадає на кожних 100.000 населення 133 лікарів, в Анґлії 92, в Німеччині 51, у Франції 35.

**Новітні жебраки.** До склепу Зелінґера в Ярославі прийшов жебрак. Дістав милостиню, одначе нею не вдоволився, бо мовляв — за мала. Зробив авантуру. Зелінґер закликав поліцая. Спроважений на поліцію жебрак зпочатку не хотів виявити свого імени. Опісля показалося, що це Йосел Тавбе з Перемишля. При ньому найдено в золотих і долярах 2000 зол.

## Веселий кутик.

### Залізна послідовність.

Жовнір-Мазур: Як то? Ви смієте жадати від мене заплати за масло, за те, що я бороню польської землі?

Жінка: Нема ніякої польської землі, є тільки земля хлопська.

Жовнір: Ну, а хлоп то ніби чий?

Жінка: Хлоп? Не знаєш чий? Бабський!

### Дрімаючий талант.

— Ваш син підчас науки робить враження заспаного.

— А може це й є той талант, що в ньому дрімає.

### Зле трафила.

Жінка: Ти казав, що купиш мені подарунок. А власне мені снилося таке чудове футро...

Муж: Так я куплю тобі в подарунок сонник і побачимо, що значить, коли сниться футро.

### У лікаря.

Лікар: Нічого вам, панцю, не поможе... Хочете, чи ні, а цей порошок мусите заживати.

Недужий: Та по що? Саміж кажете, що нічого не поможе.

## Нові книжки.

Автори, бажаючи, щоб їх твори були на цім місци оцінені, мусять прислати два примірники книжки.

Степан Семчук: ВОСКРЕСЕННЯ. Пісні зриву. Видавництво „Вогонь“. Жовква. Р. Б. 1927.— — В усякому разі це оригінальна збірка: вислід глибоко - релігійного почування й щирого патріотизму автора. Усе тут на актуальні теми; а в центрі збірки паралеля між стражданнями І. Христа й муками нашого народу — переведена послідовно: зрада Юди, суд, відречення Петра, воскресення Ісуса, радість у природі й світі, Українці йдуть у бій. У І. частині „Червений Вавилон“ маємо паралелю між вавилонською неволею давніх Жидів і теперішньою неволею України під большевиками. І тут змальовує поет стан упадку: запанували ложні кличі, йде боротьба матерії з духом, матеріялізму з ідейністю. З „червоного“ боку груба фізична сила, культ гроша, розпуста, а до боротьби з цим усім стає горстка „Христових воїнів“, що підносить противлежні кличі: Дух, Віра, Любов — згубила нас партійність, єднаймось під прапором церкви. Друга глава „Плач Єремії“ сконфіскована. В кінцевих розділах „Зоряні Акорди“ і „Воскресний спів“ маємо висновок: як буде щира віра, народ у бою визволить свою Вітчину. — Техніка вірша слабша. — Тут бачимо деякі недомагання, як і в попередніх поезіях автора. Добре враження псують теж повторення і напушистість, шо часто має на меті осягнути чисто зовнішні ефекти (сильні слова і надмірне вживання перерв, замовчувань, знаків оклику і т. и.) Трапляються одначе місця гарні і мельодійні. Мова збірки зовсім добра. — Критик.

Антін Підкович: ОХОРОНА ЧЕСТИ. Основи полагоджування справ чести шляхом гонорового поступування з виключенням двобою. Львів, 1926. Накладом автора. стор. 110. У свойому підручнику, що є в нас першою на цю тему книжкою, автор дуже докладно й ясно обмірковує всякі способи й правила, що і як треба робити, щоби ображені люде погодилися без бійки й без суду, згідно з поведінкою, принятою в культурному світі. Найперш говорить автор про честь та її роди, далі про зневаги та їх ступні, про права зневаженого, обовязки зневажника, заступників, про полюбовного суддю і про суди чести. — З огляду на те, що наші люде люблять сваритися й ображатися, то часто можуть потребувати книжки А. Підковича. — Е. Г.

Б. Герц: ПРИГОДИ КАЧУРИКА, оповідання для дітей. Переклала Г. Коробочка. Жовква 1927. Накладом М. Матвійчука. — стор. 23. 8о. — Цікаве й гарне, хоч простеньке, оповідання для дітей, переклад добрий, вигляд книжки гарний. — Е. Г.

## НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає

**Фестин!!!** В неділю 7 серпня ц. р. відбудеться величавий фестин двох дружин ремісничої молоді в познаньскім городі (Дворського 17) під протекторатом „Марійського Тов. Пань“ і о. радн. Гриника.

Хто нудиться на вакаціях, хай спішить на цей фестин, а розвеселиться і потанцює при гарній музиці. В програмі є ріжні забави, також конкурс жіночої краси і мужеської бридоти.

**Прийму на станцію панночки** (маю дозволення шкільної дирекції). Опіка відповідна, велике помешкання, ціна умірквана. Вертаю з вакацій 20-го серпня. Текля Кишакевич, Перемишль, Засяне, ул. 3-го мая ч. 39/II.

**Гр. кат. Уряд парохіяльний в Язорі над Стрийом** п. в місци пошукує особи, самітної, вдовиці по священику в віці літ 40 до заряду дому і варення, зараз.

**Віднайму оден великий покій** при улиці Щитовій ч. 4 з осібним входом. При тім можу дати ціле удержання. — Олександра Кишакевичева.

**Семинаристка** з V курсу шукає лекції на селі на цілий рік. Зголошення до Адмін. „Укр. Гол.

**Прийму на станцію учеників** з низших кляс перемиської ґімназії. Даю совісну опіку і релігійно-моральне виховання. Платня після умови. — Олександра Кишакевичева вдова по священику в Перемишлі, ул. Щитова 4.

**Хтоби знав,** де є Осип Оробко, котрий служив в 1919 році в Заліщиках при граничній сторожі, потім прилучився до Козаків „Запорожської Січи“, з котрими виїхав з Заліщик до Чорткова в маю 1919 року. Від того часу не дав про себе жадної вістки. Його товариші з „Запорожської Січи“: Свирид Калимендіп, Хведір Кіктенко, Сидір Третяк Іван Шаповал і Гриць Тонколіженко. Хтоби з них жив і взагалі хтоби знав, де він є, живий чи убитий, прошу ласкаво повідомити, на адрес: Михайло Оробко, в Кулаківцях п. Заліщики. Часописи з Великої України прошу о передрук.



За редакцію відповідає Степан Навроцький.

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.